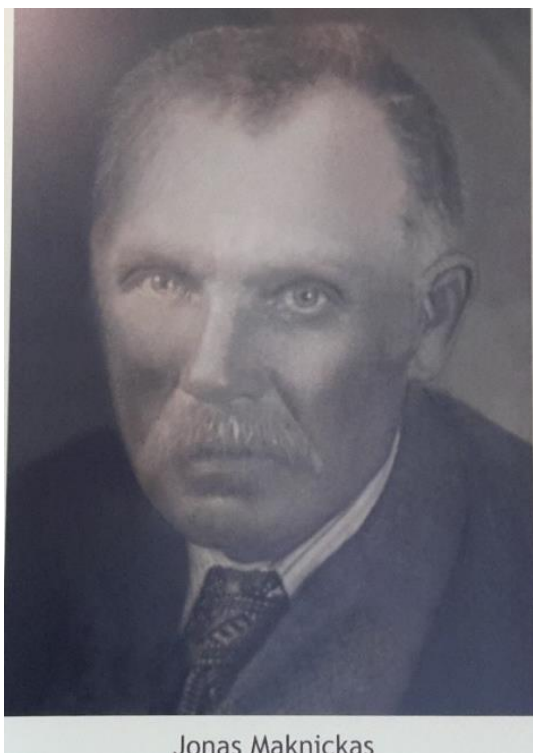

Šimtametė mokyklos istorija

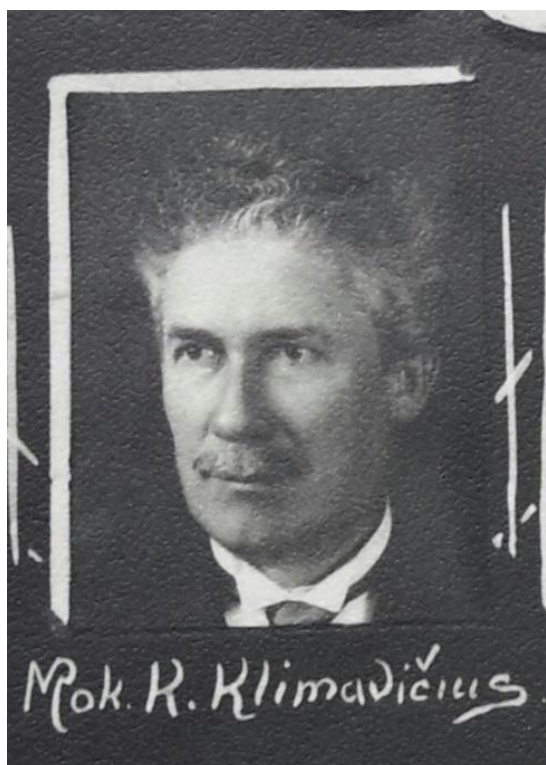
Mokyklos kūrimas pradėtas jau 1918 m. Tais metais susikūrė lietuvių mokytojų Švietimo komitetas, kuriam priklausė mokyklų inspektoriai A. Balynas ir J. Geniušas, mokytojai S. Slavėnas, V. Arminaitė, Sabas ir Celiešius. Tačiau dėl įvairių to meto aplinkybių mokyklos įkūrimą teko atidėti.

1919 m. pavasarį Alytaus apskrities valdybos pirmininko pavaduotojas, pažangus valstietis Jonas Maknickas pėsčias nužygiavo į Kauną ir, padedamas svainio, Švietimo ministerijos Dailės departamento direktoriaus Antano Žmuidzinavičiaus, gavo Švietimo ministerijos leidimą Alytuje steigti keturių klasių vidurinę mokyklą.

(Iš dailininko Antano Žmuidzinavičiaus tėviškės sodybos gyvenamojo namo-muziejaus)

Švietimo komitetas pasiūlė būsimos mokyklos direktoriumi būti Kaziui Klimavičiui

Prasidėjo sunkūs mokyklos kūrimo darbai. „Man, kaip mokyklos vedėjui, rūpesčių buvo begalės. Pirmomis dienomis anksti rytą tekdavo įvairiausiai mokyklos reikalais bėgti į miestą apie 1,5 km, paskui pareiti namo, atlikti pamokas, papietauti ir vėl bėgti į miestą. Bevaikščiodamas tą mėnesį sudėvėjau net dvi poras batų. Bet darbo entuziazmas viską nugali.“ (Iš K. Klimavičiaus atsiminimų)

K. Klimavičius pasirinko mūrinės buvusios rusų artilerijos kareivinės pastatą. Šiuo pastatu laikinai naudotis leido generalinis štabas. Kareivinės buvo tuščios, be langų ir durų, išgriautomis krosnimis, ištrupėjusiomis sienomis. Trūko suolų, todėl mokiniai iš įgulos cerkvės atsinešė keletą klaupų. K.

Klimavičius su vyresniais mokiniais nuplovė prie mokyklos augančias kelias pušis, jas sukapojo ir taip šildėsi. Mokyklos patalpose pirmame aukšte gyveno sargas, o antrame– mokytojai, o trečiame aukšte buvo įsikūrusios klasės ir mokinių bendrabutis.

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

Pirmasis mokyklos pastatas (rusų artilerijos kareivinių pastatas, dabar KASP būstinė).

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

I-osios laidos abituriento Stasio Griškevičiaus prisiminimai apie pirmąsias dienas mokykloje: „<...> daugelis mūsų atsidavė balanos smilkalais arba dar tebetrynėme nuo spingsulių paraudusias akis. Nes karo metais žibalo arba nebuvo, arba jis buvo neįperkamas. Bet tas viskas mūsų neapsunkino, viskas buvo taip paprasta ir, rodos, niekas mūsų pirštais nebadė, buvome lygūs, lygiai traktuojami su visais. Todėl ir laimingi jautėmės, kad galime siekti aukštesnio mokslo, apie kurį namuose, būdami vaikai, kartais girdėdavome tartum apie kokį išėiginį daiktą, tinkamą tik išrinktiesiems. Štai dabar ir mus pačius toji šviesa beapšviečianti, beryškinanti daugelį mūsų aplinkoje anksčiau nematytų, nežinotų dalykų.“

1923 m. rugpjūčio 1 d. įsteigus penktą klasę mokykla buvo pertvarkyta į progimnaziją. 1924 m. mokykla persikelia į patalpas, esančias Švietimo gatvėje (dabartinė Dariaus ir Girėno g.).

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

1925 m. rugpjūčio 1 d. Švietimo ministro įsakymu mokykla pertvarkyta į Alytaus valstybinę gimnaziją.

1927 m. gimnaziją baigė pirmoji abiturientų laida, iš kurių 14 įstojo į universitetą, 2 į aukštąją miškų mokyklą. Vienas iš abiturientų tapo mokytoju. Abiturientų skaičius nuolat augo nuo 19 (1927 m.) iki 47 abiturientų (1939 m.).

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

Pirmosios laidos abiturientai Stasys Griškevičius ir Antanas Ižganaitis (1925 m. rugsėjo 16 d.).

(Iš privataus archyvo)

Gimnazijoje buvo dėstomos tokios disciplinos: lietuvių kalba ir literatūra, vokiečių, prancūzų ir lotynų kalbos, istorija, visuomenės mokslas, filosofijos pradmenys, geografija, matematika, gamta ir higiena, fizika, kosmografija, piešimas, kūno kultūra, karinis parengimas, darbų ir namų ruošė, muzika ir dainavimas, tikyba. Daugėjo mokytojų, turinčių aukštojo mokslo cenzą. Mokykloje buvo įrengti fizikos, gamtos, geografijos ir kiti kabinetai.

Tarpukario laikotarpiu mokinių skaičius nuolat augo: 1920 m. buvo 98 mokiniai, o 1939 m. siekė 633 mokinius.

Gimnazijoje veikė įvairios moksleivių organizacijos: aušrininkai, ateitininkai, pavasarininkai, skautai, šauliai. Jie leido ne vieną spaudinį, organizuodavo įvairius renginius. Svarbu paminėti, kad mokykla garsėjo orkestru, aktyviais literatai ir sportininkai.

Alytaus gimnazijos orkestras, centre dešinėje kapelmeisteris, muzikos mokytojas Stasys Navickas, o kairėje Steponas Vaitkevičius.

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

(nuotraukos iš mokyklos muziejaus fondų)

Karolis Dineika, fizinio lavinimo mokytojas, skautų tuntininkas, Alytaus gimnazijoje dirbęs nuo 1929 m., propagavęs klasikinės ir tautinės sporto šakas, sveiką gyvenseną, sukūręs psichofizinės treniruotės pagrindus.

1939 m. Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė (Europos čempionė) žaidė su Alytaus gimnazistų rinktinė. Rezultatas 58:18. Viduryje su gėlių puokšte 1936 m. olimpinis čempionas Pranas Lubinas.

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

Po 1940 m. birželio 15 d. sovietų okupacijos iš mokymo planų pašalintas tikybos dėstymas, nustojo veikti skautų, ateitininkų, maironiečių ir kitos organizacijos. Mokykla pertvarkyta į Tarybinę dešimtmetę vidurinę mokyklą. Alytaus gimnazija buvo sujungta su žydų keturklase progimnazija („Žydukų mokykla“) ir su pradžios mokyklomis į vieną vienuolikos klasių vidurinę mokyklą. Direktoriumi buvo paskirtas Stasys Totorius. Į darbą sugrįžo ir K. Klimavičius. Prie Alytaus vidurinės mokyklos atidarytos suaugusiųjų klasės. 1941 m. birželio mėn. mokykla išleido pirmąją sovietinę abiturientų laidą.

Nacių okupacijos metu atkurtas gimnazijos statusas. Direktoriumi paskirtas Stasys Barzdukas. 1941 m. liepos mėnesį Švietimo ministerijos įsakymu abiturientams, baigusiems Alytaus vidurinę mokyklą, sovietiniai atestatai buvo pakeisti į Lietuvos respublikos brandos atestatus.

1942-1943 m.m. Alytaus gimnazijos 25 klasėse mokėsi 1042 mokinių, o 1944 m. 1100 mokinių.

1943 m. į mokyklą atvyko Švietimo vadybos generalinis tarėjas V. Germentas-Meškauskas, siūlydamas mokiniams brandos atestatus be baigiamųjų egzaminų. Bet tokiu atveju abiturientai turėtų stoti į nacistinę karinę tarnybą. Mokiniai tokio pasiūlymo atsisakė.

Mokytojai K. Klimavičius ir M. Bajerčienė okupacijos metais išgelbėjo ne vieną žydų tautybės pilietį.

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

1944 m. mokykla buvo padalinta į 1-ąją berniukų ir 2-ąją mergaičių gimnaziją. 1-ajai berniukų gimnazijai (mūsų mokyklos pirmtakei) pradėjo vadovauti Pranas-Jonas Purvis.

Nuo 1949 m. berniukų gimnazija pavadinta I-ąja vidurine mokykla.

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

1951-1978 m. ilgametis mokyklos direktorius Vytautas Daraškevičius.

1954 m. pradėtas mišrusis (mergaitės ir berniukai mokėsi kartu) mokymas. Pablogėjo mokinių pažangumas ir drausmė.

1955 m. I-oji ir II-oji vidurinės mokyklos pasikeitė patalpomis. I-oji vidurinė mokykla pradėjo dirbti Žaliojoje mokykloje, o II-oji vidurinė– Birutės g. Nr. 12

1963 m. rugpjūčio 31 d. duris atvėrė naujas mokyklos pastatas, įsikūręs Tvirtovės g. Nr. 7

1965 m. pastatytas 120 vietų mokinių bendrabutis su valgykla (dabartinis mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pastatas).

1978 m. mokyklos direktoriumi tapo buvęs mokyklos abiturientas, prancūzų kalbos mokytojas Alvydas Gavelis. Tai ilgiausiai vadovavęs mokyklos direktorius (1978-2010 m.).

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

1983 m. buvo pastatytas 13 klasių priestatas su valgykla, esančia pirmame aukšte.

Bendrabutyje buvusi valgykla atiduota naudoti kaip pagalbinės patalpos. Priestate įrengtos dvi salės: pradinių klasių sporto salė ir užklasinį užsiėmimų, repeticijų salė. Priestate įrengti 4 užsienio kalbų kabinetai, iš kurių vienas –lingafoninis. Nuo 1985 m. bendrabutis buvo panaikintas ir į pastatą (statytą 1965 m.) iš I-ojo Alytaus atkeltos trys specialiosios klasės. Tai buvo mūsų mokyklos specialiųjų klasių pradžia.

Aštuntą dešimtmetį mūsų mokykloje vykdavo garsūs visoje Pietų Lietuvoje literatūriniai vakarai, kuriuose dalyvaudavo įžymūs to meto aktoriai, dainininkai, poetai.

Justinas Marcinkevičius – literatūrinio vakaro svečias.

Atgimimas Lietuvoje sutapo su pasiruošimu mokyklos 70-čiui (dešinėje prie mikrofono mokytoja, ansamblio vadovė Onutė Slušnienė).

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

Nuo 1965 m. mokykloje sustiprintas prancūzų kalbos mokymas. Sustiprintą prancūzų kalbos mokymą organizavo prancūzų kalbos mokytoja, direktoriaus pavaduotoja Albina Žuvininkienė.

1990 m. užmegzti pirmieji partnerystės ryšiai su Prancūzija. Nuo 1992 m. organizuojamos kalbinės kelionės į Prancūziją. Moksleiviai gyvena prancūzų šeimose, dalyvavo pamokose, vykdė projektus, keliavo. 1994 m. už kultūrinių ryšių su Prancūzija plėtojimą direktorius A. Gavelis apdovanotas Akademiinių palmių ordinu.

Nuo 1994 m. metų mokykloje buvo mokoma 7-ių užsienio kalbų: prancūzų, rusų, vokiečių, italų, ispanų, lotynų, anglų.

1996 m. mokykla pavadinta Alytaus Dzūkijos vidurine mokykla. Jau po dešimties metų Alytaus Dzūkijos vidurinė mokykla tarp 533 vidurinių šalies mokyklų buvo 59 vietoje. 2005 m. direktorius Alvydas Gavelis gavo „Metų kalbų mokytojo“ nominaciją, Europos pažymėjimo nominaciją.

2006 m. mokykla pripažinta geriausia integruoto dalyko ir užsienio kalbos (EMILE, CLIL) ugdymo įstaiga šalyje.

2007 m. šalies prancūzų kalbos olimpiadoje mūsų mokykla laimėjo visas prizines vietas!

Iš kairės: mokytoja metodininkė Marija Kazlauskienė, olimpiados 2 vietos laimėtoja Živilė Kalibaitė, 3 vietos laimėtoja Dainora Bružaitė, 1 vietos laimėtoja Rasa Stonytė, mokytoja ekspertė Marija Bagdanavičienė, Evelina Juškaitė (ŠMM pagyrimo raštas) ir Sandra Balčiūnaitė.

(Iš „Alytaus naujienų“ 2007 m.)

Mokykla dalyvauja daugelyje tarptautinių projektų: Comenius, eTwinning, ES programoje „Veiklus jaunimas“ ir kituose.

2006 m. Europos jaunimo suvažiavimas Italijoje, skirtas Europos dienai.

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

2010 m. mokykla reorganizuota į Dzūkijos pagrindinę mokyklą. Mokykla renovuota, uždenktas naujas stogas, atnaujinta sporto salė, valgykla, įrengtos naujos kompiuterių klasės, poilsio erdvės mokiniams, įkurtas mokyklos muziejus.

2018-2019 m. mokykloje vykdoma senojo pastato vidaus renovacija.

2015-2016 m. įrengta Lauko klasė.

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

2017 m. Alytaus Dzūkijos pagrindinės mokyklos vidiniame kieme įkurta lauko muzikos instrumentų aikštelė.

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

2017 m. vasario 15 d. pasiektas Lietuvos rekordas–didžiausias užrašas „Lietuva“, sukurtas iš mokinių piešinių.

(Iš mokyklos muziejaus fondų)

(Iš asmeninio archyvo)

Nuo 2010 m. mokyklos direktore tapo Vilija Sušinskienė.

2007 m. projekto vadovei V. Sušinskienei už prancūzų kalbos integruotą mokymą suteiktas Akademinių palmių ordinas.

Dzūkijos vidurinė mokykla (iki 2010 m.) buvo pirmoji Lietuvos švietimo įstaiga, kurios abiturientai gavo dviejų valstybių, Lietuvos ir Prancūzijos, įgaliotųjų atstovų (ŠMM ir Prancūzijos kultūros centro) pasirašytus atestatų priedus, liudijančius prancūzų kalbos žinias, įgytas dvikalbio projekto metu.

2009 -2010 m.m. Mokytojų kolektyvas

Mokyklos kūrimosi schema

